

آیا قرآن به راستی می گوید:

مردان و زنان برابر و مسلمان و غیر مسلمان برادرند؟

آغاز سخن:

«تمام افراد بشر آزاد به دنیا می آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند، همه دارای عقل و وجدان میباشند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند». ماده ۱ اعلامیه جهانی حقوق بشر.

این یکی از ماده های اعلامیه جهانی حقوق بشر است که تمام کشورها آن را پذیرفته اند و کم از کم در گفتار منکر آن نیستند. اما هستند کشورهای که آن را در عمل و رویه خویش عملی می کنند و تا ممکن است در داخل کشورهای خود از آن پیروی می کنند.

یعنی تمام افراد بشر، بدون هیچگونه تبعیض از نگر نژادی، رنگ پوست، جنس (زن یا مرد و غیره)، زبان، مذهب (مسلمان و نامسلمان)، عقیده سیاسی یا هر عقیده دیگر (مانند دیگراندیشان) و همچنین از نگر وضع اجتماعی، ثروت و غیره آزاد زاده می شوند، از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند، همه دارای عقل و وجدان میباشند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند. یعنی کشتار دیگراندیشان و دیگر باوران جنایت شمرده می شود. انسان ها می توانند تغییر دین و اندیشه کنند.

برابری حقوقی افراد بشر در زمان ما در یک جامعه قانونسالار آنقدر بدیهی و روشن است که هیچکس نمی تواند از آن انکار کند.

فقط کسانی منکر آن هستند که به سبب عقبنانندگی فکری و یا سشتشوی مغزی، خرد و آگاهی خویش را باختند.

آنچه که در ماده ۱ اعلامیه جهانی حقوق بشر ثبت شده است بیانگر آگاهی و وجدان جمعی بشر است. اما بنیادگرایان اسلامی آن را به عنوان نتیجه اندیشه بشری رد می کنند زیرا قانون همان چیزی است که الله در قرآن بیان کرده و همان قانون ابدی و ازلی است. هر آنچه مخالف آن باشند، مردود است.

اصل سخن

جناب احمد محمد احمد الطیب امام جماعت مسجد الازهر به تاریخ ۸ اکتوبر سال ۲۰۲۱ در واتیکان ادعا کرد که قرآن می گوید زنان و مردان باهم برابرند و هم اینکه مسلمانان و غیر مسلمانان در انسانیت برادران هم اند. درینجا فشرده یی در باره برابر بودن زن و مرد در اسلام جستجو می کنم. درباره اینکه مسلمانان و نا مسلمانان باهم برادرند یا نه در فرصت دیگر گپ میزنیم.

باید گفت که آنچه که ملا و آخوند بدون استناد به قرآن بیان می کنند، سخنان خود شان است. اسلام همان چیزی است که در قرآن بیان شده است و کلام الله هم واضح و مبین است. پس اگر سخنان ملا بدون استناد به قرآن گوش شنوا دارد، سخنان احمد، محمود و کلبی و مقصود نیز که تمام عمر خود را به آموختن علم و دانش صرف کرده اند باید شنیده شود.

او ضمن سخنرانی به تاریخ ۸ اکتوبر سال ۲۰۲۱ گفت: «هیچ کس نمی تواند یک زن را از هیچ یک از حقوقی که توسط اسلام به زن اعطا شده است، محروم کند و در قرآن یک جمله روشن و فشرده آمده است: زنان برابر با مردان هستند»^۱.

البته شنیدن چنین سخنانی از سوی احمد الطیب آخوند بزرگ دینی به راستی خوشایند و راضی کننده است.

اما وقتی که چنین است چرا در کشور های اسلامی که از اسلام پیروی می کنند، مانند عربستان سعودی، افغانستان و غیره زنان وضعیت بسیار بدتر از مردان دارند؟

چرا کسانی که در راه اسلام می جنگند، زنان را خانه نشین می کنند؟

آیا تفصیر مسلمانان است که زنان حقوق برابر با مردان ندارند یا اینکه تفصیر از خود اسلام است و مسلمانان تنها می خواهند آنچه که اسلام گفته است، آن را در جامعه خویش عملی می کنند؟

آیا جمله روشن و فشرده که: «زنان برابر مردان هستند» در قرآن موجود است؟

البته خوب است که ما بدانیم که در قرآن و یا احادیث، یک جمله روشن و فشرده آمده است که می گوید: "زنان برابر مردان اند".

حالا جستجو می کنیم.

نخست قرآن:

اندکی جستجو برای یافتن چنین آیه در قرآن، ما را به سوی آیه های می برد که در آن به شکل عام از زن و مرد نام برده می شود، مانند آیه ۵ سوره آل عمران:

«أَنْتِي لَا أُضِيْعُ عَمَلٌ مِنْكُمْ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتِي بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ».

ترجمه: من کار هیچ کارگزاری را از شما چه مرد و چه زن بی مزد نمی گذارم.

یا: آیه ۱ سوره نسا

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا.

ترجمه: ای مردم از پروردگارتان پروا کنید، همو که شما را از یک تن یگانه بیافرید و همسر او را هم از او پدید آورد و از آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکند، و از خدایی که به نام او پیمان می بندید یا سوگند می دهید، همچنین از گسستن پیوند خویشاوندان پروا کنید، چرا که خداوند [ناظر و] نگاهبان شماست (ترجمه خرمشاهی).

یا: آیه ۱۲۴ سوره نسا

مَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظَلَّمُونَ نَقِيرًا.

¹ <https://www.vaticannews.va/en/vatican-city/news/2021-10/fratelli-tutti-al-tayeb-interview-al-azhar-grand-imam-fraternity.html>

ترجمه: و هرکس از زن و مرد که کارهای شایسته کند و مؤمن باشد، وارد بهشت می‌شود و به اندازه ذره ناچیزی نیز به آنان ستم نمی‌رود (ترجمه خرمشاهی).

یا:

آیه ۱۳ سوره حجرات

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ.

ای مردم! ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و ملت‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید. بی‌تردید گرامی‌ترین شما نزد خدا پرهیزکارترین شماست. یقیناً خدا دانا و آگاه است (ترجمه انصاریان).

می‌توان آیات دیگری نیز درین زمینه یافت اما در هیچ آیه‌ی گفته نشده است که زنان برابر با مردان هستند.

ولی، بر خلاف آن، آیه‌های فراوان در قرآن و نیز در احادیث پیامبر می‌توان یافت که در آن زنان را موجود پایین‌تر نسبت به مردان، و برخوردار از حقوق کمتر نسبت به مردان بیان کرده است.

نمونه‌های آن را در زیر بخوانید:

آیه ۳۴ سوره نسا می‌گوید:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَ اللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُورَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَ اهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَ اضْرِبُوهُنَّ فَإِن أَطَعْتُم مَّ لَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا .

ترجمه: مردان باید بر زنان مسلط باشند چرا که خداوند بعضی از انسانها را بر بعضی دیگر برتری بخشیده است، و نیز از آن روی که مردان از اموال خویش [برای زنان] خرج می‌کنند، زنان شایسته آنانند که مطیع و به حفظ الهی در نهان خویشندار هستند، و زنانی که از نافرمانیشان نگرانید، باید نصیحتشان کنید و [سپس] در خوابگاهها از آنان دوری کنید [و سپس اگر لازم افتاد] آنان را ترک کنید آنگاه اگر از شما اطاعت کردند، دیگر بهانه جویی [و زیاده‌روی] نکنید، خداوند بلندمرتبه بزرگوار است. (خرمشاهی).

در آیه ۲۲۸ سوره بقره واضح گفته است که «... وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ» یعنی لیکن مردان را بر زنان افزونی است».

در آیه ۲۸۲ همین سوره گفته می‌شود که «شهادت دو زن برابر به شهادت یک مرد است».

درین آیه‌ها مشخص بیان شده است که مقام مرد از زن بالاتر است. از خواندن آنان نتیجه گرفته می‌شود که زنان هیچگاه با مردان برابر نیستند. بلکه جایگاه پایین‌تر از مردان دارند.

در آیه ۲۲۳ همان سوره، می گوید که «زنان شما کشتزار شمایند، پس بدانها نزدیک شوید (سکس کنید) هرگاه خواهید...».

اگر زنان با مردان حق برابر دارند چرا شریک، همدم و همراز زندگی مردان نامیده نمی شوند که کشتزار مردان نامیده می شوند. آیا الله واژه های زیبای همدم و همراز زندگی مردان را در عربی نمی دانست؟ از نظر یک آدم بی طرف کشتزار نامیدن زنان باید توهین به زنان باشد.

البته هرکس خودش می تواند قضاوت کند اما اینکه، به هر شکل که شما میخواهید به آنان نزدیک شوید، زنان را به موقعیت ضعیف قرار میدهد؛ درینجا رضا و میل زن اصلن مهم نیست. مرد به عنوان موجود برتر تعیین می کند چه میخواهد و چه قسم میخواهد.

مطابق آیه ۳ سوره نسا یک مرد می تواند «دو، سه و چهارتا زن بگیرد». مطابق به آیه ۱۱ همان سوره «سهم پسر از ارث دو برابر سهم دختر است». و آیه ۱۲ می گوید که «مرد دوبرابر زن ارث میبرد.»

توجه کنید که آیا درین آیه ها زنان و مردان باهم برابر اند؟

آیه ۱۵ سوره نسا می گوید که «...مردان می توانند زنان را در خانه نگه دارند (حبس شان کنند) تا عمرشان به پایان رسد یا خدا برای آنها راهی پدیدار گرداند.»

آیه ۳۴ همان آیه اجازه داده است که «...زنان را در صورت نافرمانی بزنید.»

ازین گذشته در قرآن ده ها آیه دیگر موجود است که بیانگر کم ارزش بودن زنان نسبت به مردان است. مردان نسبت به زنان مقام والا و حق بیشتر دارند یعنی زنان و مردان باهم مساوی نیستند.

البته این آیات و حدیث ها در رابطه با زنان مسلمان اند. وضعیت زنان نامسلمان را در آیه زیرین می توانید نیز دریابید. اگر آیه ۲۴ سوره نسا را به یک زن کافر توضیح بدهی، یک کیلومتر نه که هزار کیلومتر از اسلام می گریزد.

آیه ۲۴ سوره نسا «...نکاح زنان شوهردار نیز (برای شما حرام شد) مگر آن زنانی که (در جنگهای با کفار، به حکم خدا) متصرف شده‌اید. این حکم خدا بر شماست.»

یعنی مطابق این آیه، تصاحب زنان کافران، و در واقعیت: عمل زنا و تجاوز جنسی با زنان کافران، با تعداد نامعین، برای مسلمانان حلال است.

مطابق این آیه، زنان نامسلمان چه زنان شوهردار و چه زنان بی شوهر که در جنگها متصرف شده‌اند، بدون قید و شرط عمل جنسی با آنها از سوی مردان مسلمان حلال است وقتی که مسلمانان به سرزمین کافران تجاوز می کنند و کشور شان را اشغال می کنند. این حکم خدا بر مسلمانان است.

این آیه هیچ ارزش برای زنان غیرمسلمان قایل نیست. زنان بیچاره و بدبخت نامسلمان که شوهران، پسران، برادران و پدران خود را در جنگ از دست میدهند، بر اساس این آیه باید تسلیم غرایز جنسی مسلمانان شوند و بدون نکاح از سوی الله برای مسلمانان حلال شده است.

این کار را داعش با زنان و دختران ایزدی در عراق و سوریه انجام داد و مبنایی دینی اش نیز همین آیه است.

اینها مشتمل بر نمونه خروار است. این آیات در طول تاریخ اسلام تطبیق شده است. در زمانی که مسلمانان زور و توان برای غارت و چپاول دیگران را داشتند و با غیرمسلمانان می جنگیدند، احکام آیه ۲۴ سوره نسا را بدون شرم و حیا تطبیق می شد.

دوم احادیث، دومین منبع حقوق اسلامی:

یکی از مشهورترین حدیث های که زنان را از موقف اجتماعی و سیاسی محروم ساخته است، این حدیث از صحیح بخاری است که می گوید:

«لن یفلح قوم ولّوا امرهم إمرأة یعنی قومی که زنی بر آنان حکومت کند، هرگز رستگار نخواهند شد».

به اساس این حدیث زن نمی تواند مقام اجتماعی و سیاسی داشته باشد و در امور دولتی جایگاه داشته باشد. امروز که در بعضی از کشورهای اسلامی زنان جایگاه اجتماعی دارند از جبر زمانه است، نه بر اساس کدام حکم و نص از قرآن یا حدیث، ورنه حدیث شریف مقام اجتماعی زنان را بسیار واضح بیان کرده است: قومی که زنی بر آنان حکومت کند، هرگز رستگار نخواهند شد.

در جای دیگر در رابطه با زنان از پیامبر اسلام نقل شده است که «زنان را در اتاق بالای خانه رها کنید و نه به آنان آموزش نوشتن دهید، به آنان نخ ریسی و سوره نور را آموزش دهید».

اسلامگرایان که معتقد به این احادیث اند، هنوز هم حکم خانه نشین شدن زنان را بر اساس همین حدیث قبول دارند و اجرا می کنند.

وضعیت زنان نه تنها درین دنیا، بلکه در جهان پس از مرگ، نیز بر اساس حدیث دیگری که از صحیح بخاری نقل شده است تیره و تار است، زیرا پیامبر اسلام گفته است که «بیشترین کسانی که در جهنم اند زنان اند».

همچنان از پیامبر اسلام نقل است که «زنان ناقص العقل هستند». اینکه در یک جامعه اسلامی مردم زنان را ناقص العقل می گویند، مبنایش همین حدیث است.

همچنان رسول الله در حدیثی فرموده است که " اگر مردی زنش را به بستر فراخواند (که بخواد با او نزدیکی کند) و او (زن) سر باز زند و باعث شود که او (مرد) با خشم بخواب برود، فرشته ها تا صبح او را لعنت میکنند." (صحیح مسلم کتاب ۸ شماره ۳۳۶۷).

آیا زن حق دارد بگوید من حوصله و توانش را ندارم؟

ترس از روز جزا و قیامت و لعنت فرستادن فرشته ها تا صبح، زن را به وضعیت بسیار بد قرار می دهد.

حدیث دیگری است از ابوهریره که می گوید: پیامبر الله گفت: یک زن، یک خر و یک سگ سیاه (در صورت عبور از جلوی کسی که نماز میخواند) نماز را باطل میکند. صحیح مسلم، کتاب ۴، شماره ۱۰۳۲.

همین حدیث را ابوذر نقل کرده است: پیامبر الله گفت: وقتی یکی از شما به نماز می ایستد و جلوی روی او چیزی به بلندی (به اندازه) پشت زین وجود دارد و او را می پوشاند، اگر چیزی به اندازه ی

پشت زین وجود ندارد، نمازش با گذشتن یک خر، زن و یا یک سگ سیاه باطل خواهد شد. من گفتم: ای ابوذر، چه چیزی در سگ سیاه وجود دارد که او را از سگ قرمز و زرد متمایز میکند؟ وی گفت: «ای برادر زاده! من از پیامبر خدا(ص) همان چیزی رو که تو از من میپرسی پرسیدم، و وی گفت: سگ سیاه یک شیطان است.» صحیح مسلم، کتاب ۰۰۴، شماره ۱۰۳۲.

نتیجه:

البته ما به این عقیده هستیم که تمام افراد بشر آزاد به دنیا می آیند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند، همه دارای عقل و وجدان میباشند و باید نسبت به یکدیگر با روح برادری رفتار کنند. کاشکی در اسلام نیز چنین می بود. ولی سوگمندان نمی توان کدام آیه پیدا کرد که در آن گفته شده باشد زن و مرد باهم برابر اند. معلوم می شود که جناب الطیب مانند تمام ملاحی دیگر جهانیان را گول می زند و می کوشد چیزی بگوید که مطابق با نرخ روز است و دیگران می خواهند از او بشنوند. من که چنین آیه در قرآن نیافتم اگر کسی یافت امیدوارم مرا متوجه آن سازد. ملاها همه می کوشند در جاهای که به یاوه سرایی های آنان مردم میخندند، به نرخ روز گپ بزنند. همین کار را جناب الطیب در واتیکان کرد. حیف است که گفته های او اساس دینی ندارد. البته مردم قریش و ام القرأ در آن وقت نمی توانستند پیش بینی کنند که روزی خواهد رسید که مردم به برابری و تساوی انسان ها باورمند می شوند. قتل و کشتار و بردگی جنایت علیه بشریت اعلان خواهد شد. این طرز دید و گفته ها که ۱۴۰۰ سال پیش بیان شده، برای مردم جهان خریدار ندارد. امروز باید در راه همدیگر پذیری و انساندوستی گام گذاشت نه در راه جهاد و قتل و کشتار دیگران. ملاها و آخوندها وقتی که به قدرت می رسند، برای اینکه به قدرت باقی بمانند، به روی متون دینی ماله کشی می کنند. اما گفته های ملاها را باید راستی آزمایی کرد. البته بسیار خوب می بود که در اسلام زنان و مردان باهم برابر می بودند و مسلمانان و غیر مسلمانان باهم برادر. اما در متون مقدس اسلامی چنین چیزی نیست. از سوی دیگر، متون مقدس را باید بر اساس عقل، دانش، منطق و اخلاق بشری خواند و داوری کرد نه بر اساس گفته ها و سخنان ملا و آخوند که برای حفظ آبرو و مقام خویش به نرخ روز گپ می زنند. مشکل درین است که وقتی کسی دیگری می گوید که ما همه نخست انسان هستیم و بعد مسلمان، و انسانها باید باهم برابر و برادر باشند، ملاها چنین سخنی را کفرآمیز تلقی می کنند، زیرا این گفته با آیات قرآن سازگاری ندارد. اما ماله کشی های خودشان کفرآمیز نیست.

عید محمد عزیزپور: تاریخ ۱۷ اکتوبر ۲۰۲۱